

Aan de Voorzitter van de Staten van Aruba
Mevrouw drs. Marisol Lopez- Tromp
Staten van Aruba



Aruba, 5 juli 2016

Onderwerp: voorstel tot wijziging van de Landsverordening tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no GT 100) in verband met een aantal onderwerpen die nog een regeling of aanpassing in het Burgerlijk Wetboek van Aruba behoeven (aanvulling Burgerlijk Wetboek van Aruba)

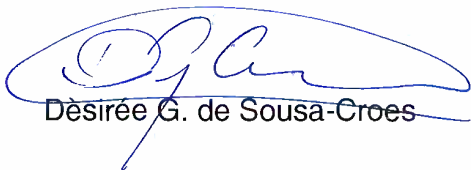
Hoogedelgestrenge Voorzitter,

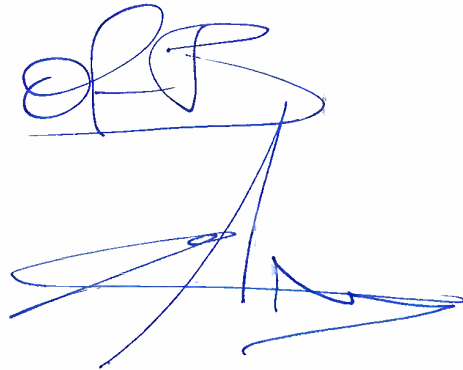
Hierbij doet ondergetekende u, conform hetgeen bepaald in artikel 46 lid 1 en 47 leden 1 en 2 van het Reglement van Orde van de Staten van Aruba, haar voorstel tot wijziging op de Landsverordening tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no GT 100) in verband met een aantal onderwerpen die nog een regeling of aanpassing in het Burgerlijk Wetboek van Aruba behoeven (aanvulling Burgerlijk Wetboek van Aruba).

Dit voorstel wordt ondersteund door de leden Rene Herde en Mervin Wyatt-Ras.

Vertrouwend u voldoende te hebben ingelicht,

Hoogachtend,


Désirée G. de Sousa-Croes



ZITTINGSJAAR 2013-2014-784, IS/521/13-14, d.d. 7 april 2014

Landsverordening tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no GT 100) in verband met een aantal onderwerpen die nog een regeling of aanpassing in het Burgerlijk Wetboek van Aruba behoeven (aanvulling Burgerlijk Wetboek van Aruba)

AMENDEMENT van het lid Dèsirée de Sousa Croes

Openbare Vergadering no. 22 d.d. 22 augustus 2016

Ondergetekenden stellen het navolgende amendement voor:

Het ontwerp wordt als volgt gewijzigd:

In Artikel I, Onderdeel I, worden de navolgende wijzigingen aangebracht:

- A na onderdeel Dquindacies wordt 4 onderdelen toegevoegd, luidende:
- | | |
|-----------------|--|
| Dsedecies | aan het opschrift van titel 5 wordt na “Het huwelijk” toegevoegd: en geregistreerd partnerschap. |
| Dsepties decies | In titel 5 wordt voor artikel 30 een artikel ingevoegd, luidende:
Artikel 29 |

Waar in deze wet en in de overige wetgeving gesproken wordt over huwelijk en daarmee samenhangende begrippen zoals echtgenoot en echtscheiding, wordt daaronder tevens begrepen geregistreerd partnerschap en daarmee samenhangende begrippen zoals geregistreerde partner en ontbinding van het geregistreerd partnerschap, tenzij een specifieke regeling is getroffen voor het geregistreerde partnerschap.

Docties decies In artikel 31, eerste lid, wordt “tussen een man en een vrouw” vervangen door: tussen personen.

Dnovies decies Artikel 33 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding “1” geplaatst.
2. Er wordt twee leden toegevoegd luidende:
 2. Een persoon kan tegelijkertijd slechts met één andere persoon een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan.
 3. Zij die een geregistreerd partnerschap aangaan, mogen niet tegelijkertijd gehuwd zijn, en zij die een huwelijk aangaan mogen niet tegelijkertijd gehuwd zijn.

B Onder vernummer van onderdeel Hquinqies tot Hsexies wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Hquinqies (nieuw) Aan artikel 49a wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. Dit artikel is niet van toepassing op het geregistreerd partnerschap.

C Na onderdeel Hsexies (nieuw) wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

Hsepties Aan artikel 67 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Registratie van partnerschap geschiedt bij een akte van registratie van partnerschap opgemaakt door een ambtenaar van de burgerlijke stand.

D Onder vernummering van de onderdelen lter tot en met lsexies tot onderdelen lsexies tot Inovies wordt na onderdeel lbis drie nieuw onderdelen ingevoegd, luidende:

lter (nieuw) In titel 9 wordt voor artikel 149 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 148a

Deze titel is niet van toepassing op het geregistreerd partnerschap.

lquater (nieuw) Artikel 166 komt te luiden:

Artikel 166

Indien de gescheiden echtgenoten met elkander hertrouwen of een geregistreerd partnerschap aangaan, herleven alle gevolgen van het huwelijk van rechtswege, alsof er geen echtscheiding had plaats gehad. Nochtans wordt de geldigheid van rechtshandelingen die tussen de ontbinding van het huwelijk en het nieuwe huwelijk of geregistreerd partnerschap zijn verricht, beoordeeld naar het tijdstip der handeling.

Iquinquies (nieuw) Na titel 9 wordt een nieuwe titel ingevoegd, luidende:

Titel 9a Ontbinding van het geregistreerd partnerschap

Artikel 166a

1. Het geregistreerd partnerschap eindigt:
 - a. door de dood;
 - b. indien de vermiste, die overeenkomstig de bepalingen van de tweede of derde afdeling van de achttiende titel van dit boek vermoedelijk overleden dan wel overleden is verklaard, nog in leven is op de dag waarop de achtergebleven geregistreerde partner een nieuw geregistreerd partnerschap of huwelijk is aangegaan: door de voltrekking van dit geregistreerd partnerschap of huwelijk;
 - c. met wederzijds goedvinden door inschrijving door de ambtenaar van de burgerlijke stand van een door beide partners en een of meer advocaten of notarissen ondertekende en gedateerde verklaring waaruit blijkt dat en op welk tijdstip de partners omtrent de beëindiging van het geregistreerd partnerschap een overeenkomst hebben gesloten.
 - d. door ontbinding op verzoek van de partners of een van hen;

2. Tot inschrijving van verklaringen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, is de ambtenaar van de burgerlijke stand steeds bevoegd indien het geregistreerd partnerschap in Aruba is aangegaan.
3. Een geregistreerd partnerschap kan niet met wederzijds goedvinden als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, worden beëindigd indien de partners al dan niet gezamenlijk het gezag uitoefenen over een of meer van hun gezamenlijke kinderen;

Artikel 166b

1. De in artikel 166a, onderdeel c, bedoelde overeenkomst betreft ten minste de verklaring van beide partners dat hun geregistreerd partnerschap duurzaam ontworicht is en dat zij het willen beëindigen. Voorts betreft de overeenkomst, evenwel niet op straffe van nietigheid:
 - a. de uitkering tot levensonderhoud ten behoeve van de geregistreerde partner die niet voldoende inkomsten tot zijn levensonderhoud heeft, noch zich in redelijkheid kan verwerven;
 - b. wie van de geregistreerde partners huurder van de woonruimte die hen tot hoofdverblijf dient, zal zijn of wie van de geregistreerde partners gedurende een bij de overeenkomst te bepalen termijn het gebruik zal hebben van de woning en de inboedel die een van hen of hen beiden toebehoren dan wel ten gebruike toekomen;
 - c. de verdeling van enige gemeenschap waarin de partners de registratie zijn aangegaan dan wel de verrekening die bij voorwaarden als bedoeld in titel 8 is overeengekomen;
 - d. de verevening of verrekening van pensioenrechten.
2. Op een beëindiging van het geregistreerd partnerschap met wederzijds goedvinden zijn de artikelen 157, vierde en zesde

lid, 158, 159, eerste en derde lid, 160 en 164 van overeenkomstige toepassing.

3. De verklaring, bedoeld in artikel 166a, onderdeel c, wordt slechts ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand, indien zij de ambtenaar van de burgerlijke stand uiterlijk drie maanden na het sluiten van de overeenkomst heeft bereikt.

Artikel 166c

1. Op een ontbinding van een geregistreerd partnerschap als bedoeld in artikel 166a, onder d, zijn de artikelen 151, 153, 157 tot en met 160, 164 en 165 van overeenkomstige toepassing.
2. De ontbinding komt tot stand door inschrijving van een rechterlijke uitspraak op verzoek van partijen of van één van hen in de registers van de burgerlijke stand. Artikel 163, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 166d

Indien de partijen wier geregistreerd partnerschap is beëindigd, opnieuw een geregistreerd partnerschap met elkaar aangaan dan wel met elkaar in het huwelijk treden, herleven alle gevolgen van het geregistreerd partnerschap van rechtswege alsof er geen beëindiging heeft plaats gehad. Nochtans wordt de geldigheid van rechtshandelingen die tussen de inschrijving van de beëindiging en de nieuwe registratie of het huwelijk zijn verricht, beoordeeld naar het tijdstip van de handeling.

E Na onderdeel J wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Jbis In titel 10 wordt voor artikel 168 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 167

Deze titel is niet van toepassing op het geregistreerde partnerschap.

F Na onderdeel M wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Onderdeel Mbis In titel 12 wordt voor artikel 227 een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 226

Deze titel is niet van toepassing op het geregistreerde partnerschap

Toelichting

Naar de mening van ondergetekenden moeten partners van hetzelfde geslacht die niet in Aruba kunnen trouwen of partners van verschillend geslacht die wel op het eiland kunnen trouwen, maar dit niet willen doen, de mogelijkheid geboden krijgen om de rechtsgevolgen van hun relatie te regelen. Op dit moment moeten partners van hetzelfde geslacht hetzij in een van de bijzondere gemeenten van Nederland, Bonaire, Saba of Sint Eustatius, of in Nederland in het huwelijk treden of een geregistreerd partnerschap aangaan, om hun relatie te formaliseren. Ook partners van verschillend geslacht die niet wensen te trouwen, moeten naar de BES-eilanden of naar Nederland uitwijken om een geregistreerd partnerschap aan te gaan. Het inschrijven van zowel het huwelijk als het geregistreerd partnerschap aangegaan op Nederlands grondgebied in de Arubaanse bevolkingsregisters, is sinds het Oduber-Lamers arrest wel mogelijk. Hierdoor is er in Aruba een vreemde situatie ontstaan: het huwelijk is niet opengesteld voor partners van hetzelfde geslacht, maar er staan wel huwelijken van partners van hetzelfde geslacht ingeschreven in onze burgerlijke stand. De groep getrouwde stellen van hetzelfde geslacht is groeiende in Aruba. Na de introductie van het homohuwelijk op het dichtstbijzijnde eiland Bonaire in december 2012, is een grote stijging te zien. Veruit de meeste stellen die op Bonaire trouwen komen uit Aruba, rond de 90%. Hieruit blijkt dat Arubaanse koppels van hetzelfde geslacht het belangrijk vinden om hun relatie te formaliseren.

Uitgangspunt is dat de huidige Nederlandse regeling inzake het geregistreerd partnerschap gevolgd wordt. Er is echter voor een andere benadering gekozen qua wetgevingstechniek, maar inhoudelijk wordt – waar mogelijk daar de bepalingen in Boek 1 sowieso niet op alle onderdelen concordant zijn – de Nederlandse regeling gevolgd, met enkele kleine aanpassingen.

Zo bepaald artikel 80a, van het NBW dat een persoon tegelijkertijd slechts met één andere persoon van hetzelfde of andere geslacht een geregistreerd partnerschap kan aangaan. Het tweede deel van deze bepaling is echter overbodig. Voldoende is te bepalen dat één persoon slechts met één ander persoon een geregistreerd partnerschap kan aangaan. Of deze personen twee vrouwen zijn, twee mannen, een man met een vrouw, op welke wijze dan ook kan er slechts sprake zijn van dat het om twee personen gaat. In artikel 29 wordt via een schakelbepaling de regeling voor het huwelijk van toepassing verklaard op het geregistreerd partnerschap. Overal waar in het BWA het woord huwelijk staat kan ook gelezen worden geregistreerd partnerschap. In artikel 33 NBW staat dat een persoon tegelijkertijd slechts met één ander persoon door het huwelijk verbonden kan zijn. In het BWA staat in artikel 33 reeds dat één man slechts met één vrouw en de vrouw slechts met één man door het huwelijk verbonden kunnen zijn. Deze bepaling blijft intact in het BWA. Het huwelijk blijft dus voorbehouden aan mensen van verschillend geslacht. Personen van hetzelfde geslacht, máár ook personen van verschillend geslacht krijgen in het nieuwe tweede lid de mogelijkheid om de rechten die gehuwden hebben via een geregistreerd partnerschap binnen hun affectieve relatie regelen.

De regeling in het NBW ten aanzien van het geregistreerd partnerschap heeft bijna alle bepalingen van overeenkomstige toepassing verklaard van de regeling van het huwelijk. Deze omslachtige regeling is niet gevolgd. Het geregistreerd partnerschap is gelijkgesteld met het huwelijk. Dit geldt ook voor alle wetgeving buiten het BWA en dus zal voor personen die een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan, ook rechten die aan personen die door middel van een huwelijk verbonden zijn, gaan gelden voor personen met een geregistreerd partnerschap. Te denken valt het voeren van elkaars achternaam, het zijn van fiscale partner, de partnerschapspensioen en de onderhoudsplicht.

In een aantal gevallen is besloten om voor het geregistreerde partnerschap voor een afwijkende regeling te kiezen, overeenkomstig te praktijk zoals deze thans ook geldt in Nederland ten aanzien van de verschillen tussen geregistreerd partnerschap en huwelijk. De omzettingmogelijkheid van een geregistreerd partnerschap naar een huwelijk is niet overgenomen, daar de noodzaak er niet voor wordt gezien. Er mag vanuit worden gegaan dat personen van verschillend geslacht die voor een geregistreerd partnerschap kiezen in plaats van een huwelijk dit welbewust doen en een regeling voor omzetting daarmee niet nodig lijkt. Indien ze toch alsnog willen trouwen zullen ze hun geregistreerd partnerschap dienen te ontbinden om vervolgens in het huwelijk te treden.

Ten aanzien van de bepalingen van huwelijk en geregistreerd partnerschap en kinderen die geboren worden in een huwelijk dan wel geregistreerd partnerschap is nog het volgende op te merken. Een kind dat geboren wordt binnen een geregistreerd partnerschap waarbij de personen van verschillend geslacht zijn, gelden de regels zoals die ook voor het huwelijk gelden. De man zal als vader worden aangemerkt. Indien hij niet de biologische vader is, zal hij een ontkenning van het vaderschap dienen te doen. Indien een kind wordt geboren in een geregistreerd partnerschap waarbij er sprake is van twee vrouwen, dan zal vrouw uit wie het kind is geboren de moeder zijn. De vader is degene die het kind erkent heeft. Als die er niet is, heeft het kind alleen een moeder. Het hebben van een geregistreerd partnerschap heeft ten aanzien van het krijgen van kinderen verder geen gevolgen. In Nederland is ten aanzien van dit onderwerp inmiddels verdergaande wetgeving, maar het gaat de strekking van dit amendement te ver om dit ook nu te regelen. Dit geldt ook bij adoptie. Het hebben van 2 vaders of 2 moeders is iets waarop thans de regelgeving niet is ingericht. Het regelen van een eventueel duomoederschap of twee vaders – ook in geval van adoptie – kan beter in zijn geheel via een apart traject worden geregeld. Vanzelfsprekend kan iemand die een geregistreerd partnerschap is aangegaan wel via één-ouderadoptie een kind adopteren.

Artikelsgewijze toelichting

Onderdeel A

(nieuwe onderdelen Dsedecies en Dsepties decies)

In onderdeel Dsedecies wordt het opschrift gewijzigd zodat duidelijk is dat in titel 5 zowel het huwelijk als het geregistreerd partnerschap worden geregeld. Dit is anders dan in Nederland waar een aparte titel is opgenomen voor het geregistreerd partnerschap. In het nieuwe artikel 29 (onderdeel Dsepties decies) wordt zoals aangegeven in het algemeen deel via een schakelbepaling het geregistreerd partnerschap gelijkgesteld met het huwelijk. In het BWA en overige wetgeving worden termen als huwelijk, echtgenoten, echtpaar door elkaar heen gebruikt. In artikel 29 is om deze reden geen limitatieve opsomming opgenomen. In het BWA en in de overige regelgeving moet daarom waar gesproken wordt over huwelijk en dergelijke de overeenkomstige begrippen uit het geregistreerd partnerschap worden gelezen.

(nieuwe onderdelen Docties decies en Dnovies decies)

Artikel 31 wordt gewijzigd zodat duidelijk wordt dat de leeftijdsgrens van 18 jaar (met daarop eventuele uitzonderingen) zowel geldt voor het huwelijk als het geregistreerd partnerschap. In de regeling van Nederland staat dat een man en een vrouw beiden de leeftijd van 18 jaar moeten hebben bereikt om een huwelijk te kunnen aangaan. Overigens is in Nederland het huwelijk wel opengesteld voor personen van hetzelfde geslacht (zie artikel 30 NBW). Uit het Nederlandse artikel 31 moet dus ook niet worden gelezen dat het huwelijk alleen tussen een man en een vrouw kan bestaan. In artikel 33 (nieuw onderdeel D) wordt gespecificeerd dat een huwelijk alleen tussen één man en één vrouw kan bestaan (huidige bepaling die niet wordt gewijzigd), terwijl in het tweede lid wordt aangegeven dat een geregistreerd partnerschap tussen twee personen kan plaatsvinden, waarbij het geslacht niet van belang is.

Onderdeel B

Ter uitvoering van de overeenkomst betreffende de afgifte van een verklaring van huwelijksbevoegdheid (München, 5 september 1980, Trb. 1981, 71 en 1982, 116, goedgekeurd bij Rijkswet van 2 mei 1984, Stb. 183) is artikel 49a in de wet opgenomen. Aangezien het verdrag, waarop dit artikel is gebaseerd, enkel ziet op huwelijken tussen personen van verschillend geslacht, en er geen reden is om aan te nemen dat de verdragsstaten een uitbreiding van het verdrag naar huwelijken tussen personen van hetzelfde geslacht hebben beoogd, is voorgesteld artikel 49a te beperken tot de verklaring van huwelijksbevoegdheid ten behoeve van het aangaan van een huwelijk en is het geregistreerd partnerschap uitgesloten.

Onderdeel C

Zoals aangegeven in artikel 29 gelden alle bepalingen van het huwelijk ook ten aanzien van het geregistreerd partnerschap, tenzij een andere regeling is getroffen. In artikel 67 (nieuw onderdeel H) is voor het registreren van een geregistreerd partnerschap een afwijkende regeling gekozen dan ten opzichte van het huwelijk. De leden 1 en 2 van artikel 67 gelden dan ook alleen voor het huwelijk, het derde lid alleen voor het geregistreerd partnerschap.

Onderdeel D

Voor de duidelijkheid is in titel 9 bepaald dat die titel niet van toepassing is op het geregistreerd partnerschap (nieuw onderdeel I). Vervolgens is na titel 9 een nieuwe titel 9a opgenomen waarin de ontbinding van het geregistreerd partnerschap wordt geregeld. In titel 9a worden overigens wel vervolgens een aantal artikelen inzake

echtscheiding van overeenkomstige toepassing verklaard. Het geregistreerd partnerschap kan anders dan een ontbinding van een huwelijk, ook buiten de rechter plaatsvinden in een aantal gevallen.

(artikel 166a tot en met 166d)

Deze artikelen zien op de beëindiging van de geregistreerde samenleving. Een vergelijking van artikel 166a met artikel 149, dat voor het huwelijk geldt, levert de volgende verschillen op. Uitdrukkelijk is bepaald in artikel 166 dat een registratie met wederzijds goedvinden kan wordt beëindigd langs de weg van inschrijving in de registers van de burgerlijke stand van een notariële akte. Daaraan is toegevoegd de mogelijkheid van beëindiging met wederzijds goedvinden via een akte die medeondertekend is door een advocaat, omdat advocaten veel ervaring hebben met echtscheidingen en verwacht mag worden dat zij in dit soort gevallen zeer wel in staat zijn de gevolgen van de beëindiging behoorlijk vast te leggen. Verder wordt een registratie niet beëindigd door ontbinding na scheiding van tafel en bed. Van deze regeling wordt ook binnen het huwelijk weinig gebruik van gemaakt, waardoor het niet noodzakelijk lijkt deze regeling ook voor het geregistreerd partnerschap mogelijk te maken. Geschiedt de beëindiging met wederzijds goedvinden dan behoeft uit de akte niet te blijken dat de registratie duurzaam ontwricht is. Voldoende is als blijkt dat de wil van beide partijen erop gericht is de registratie te doen beëindigen. De beëindiging van de registratie via de rechter (ontbinding) wordt beschouwd als een opzegging door één van beide geregistreerde personen. Dat de geregistreerde samenleving duurzaam is ontwricht, behoeft dan ook niet te worden vastgesteld. Het verweer dat de samenleving niet duurzaam ontwricht is, kan dan ook niet worden gevoerd. Opgemerkt zij dat in geval van echtscheiding een dergelijk verweer zelden of nooit leidt tot afwijzing van het scheidingsverzoek. Opgemerkt zij dat de beëindiging van de registratie (anders dan door de dood of vermissing en een daarop gevolgde nieuwe registratie of huwelijk) niet plaatsvindt dan door inschrijving van de rechterlijke beslissing of van de akte in de registers van de burgerlijke stand. Voor derden moet immers kenbaar zijn dat de registratie niet meer bestaat. Uit een oogpunt van rechtszekerheid geldt artikel 163 ook voor de inschrijving van de akte tot beëindiging of rechterlijke beslissing tot ontbinding van de geregistreerde samenleving. Dat betekent dat deze stukken uiterlijk zes maanden na het in kracht van gewijsde gaan, moeten zijn ingeschreven, willen zij hun kracht niet verliezen (zie artikel 166c, tweede lid). In artikel 166c worden verschillende artikelen van overeenkomstige toepassing verklaard. Het tweede lid van artikel 159 moet in verband met de akte van beëindiging zo worden gelezen dat binnen drie maanden nadat de overeenkomst is aangegaan, de akte ten overstaan van een notaris moet zijn verleden

dan wel medeondertekend moet zijn door een advocaat. Ten slotte zijn de artikelen 160 en 164 van overeenkomstige toepassing bij beëindiging van de registratie met wederzijds goedvinden via een akte. Indien een voormalige geregistreerde partner opnieuw een geregistreerd partnerschap aangaat (of een huwelijk in geval van personen van verschillend geslacht) eindigt de verplichting tot het betalen van alimentatie aan de gewezen geregistreerde partner. In verband met artikel 164 zij opgemerkt dat de termijn van zes maanden die niet kan worden gerekend vanaf de dag waarop het geding is aangevangen, gerekend moet worden vanaf de dag van het verlijden van de notariële akte dan wel de dag van medeondertekening van de akte door de advocaat. Artikel 157, eerste lid, is niet van toepassing bij een beëindiging met wederzijds goedvinden, maar artikel 401 geldt voor dat geval wel. Zowel artikel 401 als de artikelen 402 en 402a zijn van toepassing op de beëindiging van de registratie, nu deze artikelen betrekking hebben op rechterlijke uitspraken of overeenkomsten betreffende levensonderhoud. Geschiedt de beëindiging van de registratie niet met wederzijds goedvinden, dan zijn naast de bovengenoemde artikelen uit het scheidingsrecht (159, 160 en 164), ook van overeenkomstige toepassing het artikel met betrekking tot het pensioenverweer en de overige regels met betrekking tot de alimentatie (artikelen 157 en 158). Ten slotte is artikel 165 van overeenkomstige toepassing (tijdelijke voortzetting van het gebruik van de gemeenschappelijke woning). Artikel 166d ziet naar analogie van het reparatiehuwelijk op de «reparatieregistratie» (partijen die hun registratie hadden beëindigd, registreren zich opnieuw met elkaar). De formulering sluit aan bij die van artikel 166, welke ook gewijzigd dient te worden. In artikel 166 moet immers er ook rekening mee worden gehouden dat een huwelijk kan worden 'voortgezet' als geregistreerd partnerschap.